

Zadeva C-697/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

17. november 2023

Predložitveno sodišče:

Landgericht München I (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

7. november 2023

Tožča stranka:

HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender
Beamter Deutschlands a.G. in Coburg

Tožene stranke:

Check24 Vergleichsportal GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Kfz-Versicherungen

CHECK24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Krankenversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Vorsorgeversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Versicherungsprodukte GmbH

Predmet postopka v glavni stvari

Približevanje zakonodaj – Direktiva 2006/114/ES – Zavajajoče oglaševanje – Člen 4 – Pogoji za dovoljeno primerjalno oglaševanje – Primerjalni portal za zavarovanja – Izvajanje primerjave s pomočjo sistema ocenjevanja oziroma točkovanja

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, člen 267 PDEU.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba člen 4(c) Direktive 2006/114/ES razlagati tako, da so lahko pogoji za dovoljeno primerjalno oglaševanje iz tega člena izpolnjeni tudi, če se primerjava izvaja s pomočjo sistema ocenjevanja oziroma točkovanja?

Navedena določba prava Unije

Direktiva 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, člen 4(c).

Navedena nacionalna določba

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zakon o preprečevanju nelojalne konkurence, v nadaljevanju: UWG), člen 6(2), točka 2.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Bistvo spora med strankami postopka v glavni stvari je, ali in, če je odgovor pritrdilen, pod katerimi pogoji je na primerjalnem portalu dovoljena primerjava zavarovanj s pomočjo tako imenovanih „tarifnih ocen“.
- 2 Tožeča stranka je velike matična družba nemške zavarovalniške skupine, katere hčerinske družbe prav tako ponujajo različne vrste zavarovanj.
- 3 Tožene stranke so del skupine podjetij, ki na spletu upravlja velik primerjalni portal, to je spletna stran, ki uporabnikom na podlagi številnih meril, med drugim cene, pa tudi drugih meril, omogoča (brezplačno) primerjavo različnih proizvodov, med drugim tudi zavarovalnih ponudb, nato pa po potrebi sklenitev pogodb s ponudniki proizvodov.
- 4 Prvotožena stranka je lastnica (krovne) domene. Za vsebino strani so odgovorne različne operativne družbe skupine podjetij, ki med seboj niso povezane s pogodbami o obvladovanju in prenosu dobička. Prvotožena stranka različnim operativnim družbam daje na razpolago spletno stran za ta namen. Drugotožena stranka je pristojna za avtomobilska zavarovanja, tretjetožena stranka za zavarovanja stanovanjskih premoženj, stanovanjska zavarovanja, zavarovanja civilne odgovornosti in zavarovanja stroškov postopka, četrtožena stranka za zasebna zdravstvena zavarovanja in dodatna zdravstvena zavarovanja, petotožena stranka za riziko življenjska zavarovanja, nezgodna zavarovanja, pokojnine

Riester, osnovne pokojnine in prilagodljive zasebne pokojnine ter zavarovanja delovne nezmožnosti, šestotožena stranka pa za zavarovanja posmrtnine.

- 5 Tožene stranke primerjavo tarif za različne vrste zavarovanj načeloma predstavljajo na enak način: uporabniku strani se po vnosu določenih okvirnih podatkov o zavarovalcu in o želenem proizvodu, od katerih so nekateri obvezni, nekateri pa neobvezni („nastavitve filtrov“), glede na njegove podatke prikaže tako imenovana stran z rezultati (ki jo ustvari tožena stranka, ki je pristojna v posameznem primeru).
- 6 Na strani z rezultati je seznam zavarovalnih tarif različnih ponudnikov. Pregledno so predstavljene informacije o vsaki posamezni ponudbi, ki se štejejo za bistvene (o zavarovalnici, o ceni, s ključnimi besedami pa tudi podrobne informacije o tarifi). Poleg tega je v polju pod trgovskim imenom tožene stranke prikazana „tarifna ocena“, ki je izrecno imenovana kot taka. Ta ima številčno vrednost od 1,0 do 4,0 in ji je dodan opis po šolski ocenjevalni lestvici „odlično“, „prav dobro“, „dobro“ ali „zadostno“.
- 7 Na vrhu seznama tarif sta ponudba, ki je (v glavnem) poimenovana „priporočena ponudba glede na najboljše razmerje med kakovostjo in ceno“, in še ena ponudba, ki je poimenovana „priporočena ponudba glede na najboljšo kakovost“. Naslednje ponudbe so načeloma razvrščene po načelu „najprej najnižja cena“. Vendar lahko kupec (s klikom na ustrezne gumbе) ustvari tudi drugačno razvrstitev ponudb: po ponudnikih (to je po abecednem vrstnem redu), po načelu „najprej najboljša ocena“ ali po načelu „najprej najboljša ocena kupca“.
- 8 Če se uporabnik s kurzorjem računalniške miške dotakne polja s tarifno oceno (tako imenovani učinek lebdenja), se pri vseh straneh z rezultati odpre tako imenovano pojavno okno z osnovnimi informacijami o tarifni oceni. Tarifna ocena temelji na sistemu točkovanja: točke se ob upoštevanju najvišjega možnega števila točk podelijo s pomočjo številnih različnih ocenjevalnih parametrov, njihova vsota pa je skupno število točk. Ocenjevalni parametri in najvišje možno skupno število točk se razlikujejo, odvisno od vrste zavarovanja. Posamezni ocenjevalni parametri se združujejo v merila oziroma kategorije (ki se razlikujejo glede na vrsto zavarovanja). Poleg tega so posamezna merila in kategorije pri vseh vrstah zavarovanj uvrščena pod modula „zavarovalniški modul“ in „tarifni modul“, pri čemer se razlikuje tudi medsebojno uteževanje obeh modulov (to je medsebojno razmerje najvišjega možnega števila točk vsakega od modulov). Vsak ocenjevalni parameter je označen z zeleno ali rumeno kljukico ali rdečim križcem. Na dnu okna je navedeno, da ti simboli pomenijo „zelo dobro“ (zeleno kljukico), „povprečno“ (rumena kljukica) in „podpovprečno/ni zavarovano“ (rdeč križec). Odvisno od vrste zavarovanja se v pojavnih oknih ali takoj prikažejo vsi ocenjevalni parametri ali pa se najprej prikažejo samo različne kategorije. Če se v pojavnih oknih ne prikažejo takoj vsi ocenjevalni parametri, ampak samo kategorije, je mogoče posamezne parametre priklicati s puščicami, ki so na začetku ali na koncu vrstice, v kateri je navedena posamezna kategorija, in s klikom na kategorije.

- 9 Tožeča stranka je v postopku pred LG Köln (deželno sodišče v Kölnu, Nemčija) zoper prvotoženo in drugotoženo stranko (avtomobilska zavarovanja), ki je potekal leta 2020, zatrjevala, da je primerjava s pomočjo tarifnih ocen v nasprotju s členom 6(2), točka 2, UWG. LG Köln (deželno sodišče v Kölnu) je to s (pravnomočno) sodbo z dne 22. aprila 2020 potrdilo. Zaradi tega sta toženi stranki spremenili svojo spletno stran za vrsto zavarovanja „avtomobilsko zavarovanje“ in prenehali dajati dodatne informacije o tarifnih ocenah.
- 10 Toženi stranki sta med postopkom v glavni stvari opravili spremembe tudi pri ostalih vrstah zavarovanj (ki so sporne v obravnavanem primeru). V večini pojavnih oken je zdaj klikljiv napis „Pokaži podrobne informacije o tarifi“. Uporabnik ob kliku na napis prejme dodatne informacije o ocenjevalnih parametrih, pri čemer je na kratko opisano, kaj je vsebinska podlaga za točkovanje ocenjevalnega parametra (na primer navedba deleža povračila za nekatere zdravstvene storitve).
- 11 Poleg tega je v vseh pojavnih oknih nad ali pod navedenimi ocenjevalnimi parametri klikljiv napis „Tukaj lahko dobite več informacij o izračunu tarifne ocene“. Ob kliku na napis se odpre nova stran z informacijami, na kateri je podrobneje pojasnjeno, kako se izračunajo tarifne ocene. Strani z informacijami imajo načeloma vse enako zgradbo. Najprej je na splošno in na kratko opisano, kaj so tarifne ocene toženih strank. Nato je v drugem delu razloženo, kako se izračuna tarifna ocena za posamezno vrsto zavarovanja, ter so opisani in obrazloženi kategorizacija in ocenjevalni parametri. V tretjem delu je pojasnjeno, kako poteka točkovanje, to je katera ugotovitev privede do katerega števila točk. Nazadnje je opisano, katero skupno število točk privede do katere ocene (preračun).
- 12 V tarifnih ponudbah (to je v njihovih poljih), ki so razvrščene na straneh z rezultati, je na spodnjem robu napis z navzdol obrnjeno puščico „Podrobne informacije o tarifi“ oziroma „Podrobne informacije o storitvi“ oziroma „Več informacij o tarifi“ ali pa je na desni strani (kjer je gumb „Spletni zahtevek“ oziroma „Zahtevek“ oziroma „Naprej“) gumb z napisom „Podrobne informacije“, preko katerega lahko uporabnik pride do dodatnih informacij. Vendar te informacije niso povezane s tarifno oceno.
- 13 Tožeča stranka je 26. novembra 2020 vložila tožbo zoper prvotoženo stranko. Predlagala je opustitev, ugotovitev odškodninske obveznosti in povrnitev izvensodnih odvetniških stroškov opominjanja. Opustitveni zahtevki so se nanašali na konkretne oblike kršitev, ki jih je tožeča stranka dokazovala s predložitvijo ustreznih prilog. Nanašali so se na način prikazovanja tarifnih ocen na straneh z rezultati, pa tudi na prikazovanje tarifnih ocen na straneh z rezultati v povezavi s pripadajočimi informacijami v pojavnih oknih.
- 14 Tožeča stranka je z vlogo z dne 20. novembra 2021 razširila tožbo in opustitvene zahtevke zoper prvotoženo stranko in svoj zahtevek za ugotovitev odgovornosti materinske družbe za obveznosti hčerinskih družb – ob upoštevanju zadevne vrste

zavarovanja – razširila na operativne družbe, ki so pristojne v posameznih primerih. Od drugih toženih strank zahteva tudi informacije, pri čemer je poleg vsakega posameznega zahtevka za informacije vložila tudi podredni zahtevek za odškodnino, če prejete informacije ne bi bile zadostne.

Bistvene trditve strank postopka v glavni stvari

- 15 Tožeča stranka meni, da gre pri prikazovanju in podeljevanju tarifnih ocen toženih strank tudi po prilagoditvah, ki so bile opravljene v skladu s sodbo LG Köln (deželno sodišče v Kölnu), za nedovoljeno primerjalno oglaševanje iz člena 6(2), točka 2, UWG. Tarifne ocene naj ne bi bile lastnosti proizvoda in naj tudi ne bi izražale njegove cene. Šlo naj bi namreč zgolj za vrednostne sodbe, ki naj ne bi mogle biti dovoljeni predmeti primerjalnega oglaševanja. Primerjava s pomočjo tarifnih ocen, kot naj bi jo na svojih spletnih straneh izvajale tožene stranke, naj zato na splošno ne bi bila dovoljena. Tarifne ocene naj tudi ne bi bile seštevki primerjav lastnosti, kot menijo tožene stranke, ker naj lastnosti zavarovalnih pogodb, kot je na primer raven kritja itd., ne bi bilo mogoče sešteti. Tožene stranke naj bi namesto lastnosti seštele subjektivne ocene lastnosti. S tem naj bi zanikale temeljno razliko med dejstvom in njegovo oceno. Tarifne ocene naj bi na splošno ustvarjale napačno objektivnost, pri njih pa naj bi obstajala velika verjetnost zavajanja. Tožeča stranka se poleg tega sklicuje na nacionalno sodno prakso o ocenjevanju proizvodov, ki ga izvaja Stiftung Warentest (ustanova za testiranje proizvodov) (zlasti BGH (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija), GRUR 1997, str. 942), v skladu s katero morajo ocene temeljiti na nevtralni, objektivni in strokovni preiskavi.
- 16 Tožene stranke menijo, da je primerjava s pomočjo tarifnih ocen načeloma in tudi v konkretnem primeru dovoljena. Ocena naj bi bila skupen rezultat objektivne primerjave. Rezultat naj bi v celoti temeljil na preverljivih lastnostih. Poleg tega, da naj bi bili imenovani posamezni ocenjevalni parametri, to so lastnosti posameznega zavarovanja, in njihovi ponderji, naj bi bile zelo podrobno sporočene vse potrebne informacije, na katerih naj bi temeljila tarifna ocena. Tarifna ocena naj bi bila nazadnje le dovoljen seštevki skupnega rezultata. Pri izbranih ocenjevalnih parametrih naj bi šlo tudi po mnenju ciljne javnosti za bistvene, pomembne in reprezentativne lastnosti zavarovanja. Nevtralnost naj v povezavi s členom 6(2), točka 2, UWG ne bi bila pomembna.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 17 Za rešitev spora o glavni stvari je bistvena razlaga člena 4(c) Direktive 2006/114, ki jo je mogoče pojasniti z odgovorom na vprašanje za predhodno odločanje.
- 18 Tožeča stranka primerjavo s pomočjo tarifnih ocen, ki jo izvajajo tožene stranke, s svojimi predlogi izpodbija tudi glede tega, da je ta povezana z obsežnimi informacijami o ocenah, ki so namenjene uporabniku, s katerimi se razlaga oblikovanje ocen. Predložitveno sodišče v zvezi s tem meni, da je upoštevno, ali

primerjava s pomočjo ocen v skladu s členom 6(2), točka 2, UWG dejansko na splošno ni dovoljena. Razlaga člena 6(2), točka 2, UWG pa je spet odvisna od razlage člena 4(c) Direktive 2006/114.

- 19 Predložitveno sodišče meni, da število točk/ocena *per se* potrošniku nikoli ne da informacije o primerjanem proizvodu, ki bi bila pomembna za odločitev o nakupu, ampak šele njena primerjava z drugimi ocenami. Ocena *per definitionem* ne more biti lastnost proizvoda v smislu člena 4(c) Direktive 2006/114. Poleg tega gre pri točkovanju oziroma ocenjevanju vedno za subjektivno dejanje, medtem ko se v skladu s členom 4(c) Direktive 2006/114 izrecno zahteva objektivna primerjava. Objektivna primerjava se zahteva poleg preverljivosti, kar pomeni, da mora imeti samostojen pomen, ki ni odvisen od preverljivosti. Po drugi strani se v Direktivi 2006/114 za primerjalno oglaševanje načeloma očitno šteje, da je z vidika konkurenčne in potrošniške politike pozitivno: kadar, kot je navedeno v uvodni izjavi 8 te direktive, primerja materialne, pomembne, preverljive in značilne lastnosti in ni zavajajoče, potrošniku omogoča, da najbolje izkoristi prednosti notranjega trga. Zato zahteve glede dovoljenosti takega oglaševanja ne smejo biti preveč stroge. Predložitveno sodišče zaradi tega meni, da je treba pogoje iz člena 4(c) Direktive 2006/114 razlagati široko.